

Profesor Ilie Badescu: **Geopolitica si religie.** **Insurectia euxiniana**

Geopolitica si religie. Insurectii religioase in secolul XXI. Insurectia euxiniana

Profesor Ilie Badescu: Geopolitica si religie.

Insurectia euxiniana.....1

1. Cele trei constrangeri in care a trait omenirea in ultimele sase sute de ani.....2
2. Conglomeratul pozitivismului ca formatiune noologica si ca principala constrangere mentala (limita) a omenirii.....4
3. O epoca de creatie religioasa.....6
4. Geopolitica conglomeratului pozitivist. Rolul geopolitic al formatiunilor noologice.....8
5. Preliminarii la ideea insurectiei euxiniene.....12
6. Scurt istoric al Para-religiilor occidentale.....17
 - 6.1. Razboiul impotriva Traditiei. „Bisericile Saint-simoniene”. 17
 - 6.2. Teologia secularizata. Biserica descendentei noologice a lui Fourier.....19
7. Para-religiile antichristice ale comunismului.....21
8. Critica criticii membrilor Clubului Orologiului.....22
9. „Religia maimutarita”. Omul areligios: o ipoteza mai eficienta...23
10. Profilul celor cinci insurectii ale secolului al XX-lea.....25
11. Popoare exterioare si popoare interioare. Patrulaterul marilor insurectii religioase. Regiunea schimbarilor axiale.....29

1. Cele trei constrangeri in care a trait omenirea in ultimele sase sute de ani

Omenirea, spune Rosenau, a intrat intr-o perioada politica postinternationala, care este marcata de turbulenta la scara mondiala. Sistemul mondial nu mai are ax si directie (fluxurile sale sunt contradictorii, cu directii care se rastoarna axial de la un moment la cel urmator, sporind incertitudinea si declansand anomalii in cascada).

Daca este adevarata ipoteza „turbulentei lumii”, si deci criza orientarilor la scara mondiala, inseamna ca omenirea toata se afla in tranzitie, nu doar Europa ex-comunista, astfel incat ne putem astepta ca solutia sa apara deopotriiva in Rasarit, nu doar in Apus, ori, eventual, in mai multe centre deodata. in consecinta, ideologiile sincronizarii se afla in faza cea mai critica.

Teoria turbulentei ne spune ca „structurile mondiale au fost zguduite, parametrii sistemului au suferit variatii critice, granitele sistemului s-au prabusit si sistemul mondial a suferit o bifurcatie” .

Teoria lui Rosenau vorbeste foarte mult (si prea tehnic) despre sistemul lumii si foarte putin, ba chiar deloc, despre lumea sistemului (din sistem). Ce fel de lume este aceasta despre care Rosenau afirma ca are un sistem clatinat la scara planetei?

Noi credem ca starea lumii de pana acum s-a bazat pe „trei constrangeri limita” sau, cu termenii lui Manoilescu, pe trei „imperative seculare”.

a) imperativul sau constrangerea care, in ultimele doua sute de ani, mai ales, a obligat lumea sa traiasca in „conglomeratul noologic al pozitivismului”, din care si-a extras orientarile si competentele;

b) constrangerea structurala, care a obligat lumea sa traiasca in sistemul mondial capitalist;

c) constrangerea relationala, care a obligat lumea sa creada in legitimitatea unor autoritati seculare, legale, denumite birocratii si democratii moderne, si care s-au bazat pe o bifurcatie initiala: intre un sistem centrat pe stat si un sistem cu centre multiple: francmasonerii, retele mercantile, industrii, ideologii supranationale, organizatii transnationale si internationale, economii mondiale si imperii mondiale, corporatii etc. intr-un cuvnt, bifurcatia nu este un „fenomen postinternational” cum enunta Rosenau, ci o caracteristica permanenta a lumii moderne (si, inclinam sa credem, a tuturor lumilor istorice).

Putem vorbi, asadar, nu pur si simplu despre „sisteme” istorice diferite, ci despre „lumi istorice” diferite, cu tot intregul lor. Ceea ce confera omenirii caracter de „lume istorica” este formatiunea spirituala care ajunge s-o domine, modeland-o, manifestandu-se ca ansamblu de imperative si constrangeri-limita (pe care, altminteri spus, nimeni nu le

poate depasi decat iesind din lumea respectiva). Cand acele imperative sunt parasite de imense populatii, „constrangerile-limita” se prabuesc, astfel ca lumea intra in perioade variabile de anarhie sau interregn, caracterizate de faptul ca un tip de ordine veche s-a prabusit, in vreme ce alta noua inca n-a aparut. Putem asimila aceste perioade, impreuna cu Rosenau, unor stari de turbulenta la scara „lumii istorice”. Teoreticienii civilizatiilor le-au denumit „perioade de interregn.”

Lumea istorica cladita de europeni in ultimele sase-sapte sute de ani (de la Renastere incoace) se afla, astazi, intr-un asemenea proces de zguduire si de schimbare axiala, adica o schimbare care modifica axul lumii, dar sensul acestei schimbari nu poate fi „citit” nici la nivelul economiilor nici al statelor, ci la nivelul religiilor.

In consecinta: problema lumii actuale nu este reductibila la alternativa „capitalism versus comunism”, ci se refera la prabusirea acelor „constrangeri limita” (parametrice) descrise a) de sistemul capitalist (ca sistem de ordine mondiala); b) de conglomeratul noologic (nous < gr. a „spirit”, logos < gr. a „cuvant orientator”) pozitivist (ca parte constitutiva a marii culturi occidentale, parte care capata o pozitie din ce in ce mai importanta spre a triumfa asupra intregului, mai ales din secolul al XVIII-lea incoace, preluand conducerea spirituala a lumii); c) de sistemele seculariste de legitimare a autoritatii. La acestea trei ne vom referi in continuare, pentru a incheia cu examinarea para-religiilor pe care le-a produs conglomeratul pozitivist in ultimele 250 de ani.

Ca sa intelegem mai adanc lucrurile, sa ne referim la dimensiunile esentiale ale procesului de propagare europeana a marelui complex pozitivist in ultimele sapte sute de ani.

Prima lui trasatura consta in tranzitia de la sistemul teocentric (care-l pune in centrul lumii pe Dumnezeu) la un sistem antropocentric (care pune omul in centrul lumii). Chiar daca, procedand astfel, religia n-a putut fi alungata din lume, lumea, ea insasi, a suferit totusi un proces de ex-centrare religioasa din care norma si credinta crestina au iesit relativ slabite. Incepea ceea ce a fost denumit lungul proces de secularizare a lumii.

Norma crestina odata slabita, omenirea a intrat sub efectul altor imperative si constrangeri limita, pe care le descrie conglomeratul

pozitivist. Prin urmare, înainte de a fi ceea ce este astăzi, Europa a suferit o mutație de uriașe proporții, mutație care a scufundat norma creștină în adâncimi sufletești greu sondabile și a inaugurat o altă modelare a lumii începând cu Renasterea. Această nouă modelare este, totodată, o structură mentală. Astăzi, omenirea trece prin destrămarea ei. Iată de ce este necesar ca, înainte de a o parasi, s-o cunoaștem; pentru că, altfel, despartirea de ea se va prelungi indefinit, prelungind totodată și suferințele procesului de trecere.

2. Conglomeratul pozitivismului ca formațiune noologică și ca principala constrângere mentală (limită) a omenirii

Lumea occidentală și, după ea, la un anumit interval, și restul Europei, s-au îndepărtat de creștinism în mod progresiv. Fortele teribile care au deviat Europa de la linia creștină au îmbrăcat, cum am precizat deja, forma unor blocuri psiho-mentale profunde, un fel de formațiuni noologice care au nutrit, pe toată durata existenței lor, năzuința secretă de a prelua „conducerea” lumii, a-i impune direcția de înaintare, pulsul și tiparele de organizare a vieții individuale și colective.

Asemenea conglomerate au fost, pe rând, umanismul renascentist, rationalismul postrenascentist, individualismul, iluminismul, materialismul (cu varianta naturalismului), istoricismul, utilitarismul, intelectualismul, liberalismul, socialismul (marxismul). și, în fine, cel mai rău și mai agresiv dintre toate: ateismul.

Aceste formațiuni ideatic-afective au fost sesizate de către G. Sorel, care le-a denumit „blocuri istorice”, după ce, în linie marxistă, le-a derivat (explicându-le) din experiențele unor clase sociale fundamentale, ca expresii ale puterii acestora de a-și propaga interesele, configurațiile psiho-ideologice, valorice etc., pe durate lungi ale istoriei. Nucleul blocurilor istorice îl constituie, în această viziune, forțele sociale (clase, grupuri etc.) capabile să imprime epocilor istorice propriile interese, structuri sufletești și mentale, într-un cuvânt, întregul manunchi de sentimente, interese, dorințe, tendințe latente (revarsate în atitudini), idei, reprezentări etc., proprii acelor forte sociale, nu atât ca incidentă izolată, cât mai ales ca agregate, ca manunchi. Asemenea conglomerate modelează o epocă, ba chiar o traversează, transpunându-

se modelator in alte epoci istorice consecutive. Puterea lor este uriasa, si ele pot imprima o linie proprie timpului istoric, fortand restul omenirii (a unei parti din ea) sa traiasca in mediul lor, sa suporte modelarile lor, sau cel putin sa ia act si sa tina seama de ele. Am preferat sa consideram dintr-un alt unghi aceste formatiuni bio-psihice. Fara a starui asupra definirii lor, vom constata doar ca ele traverseaza cateodata perioade lungi si au puterea de a odrași. Cand un asemenea conglomerat a imbatranit, el odrașleste, isi trece „fiinta” in altul, intr-o progenitura, care preia astfel comanda parintelui si retine pe mai departe omenirea in linia si sub comanda acestuia. Asa s-a intamplat cu umanismul Renasterii. Cand a „imbatranit” (a intrat in criza) si-a trecut germenii intr-o psihoformatiune noua numita rationalism. Acesta, la randu-i, a odrașlit in individualismul modern si, impreuna, au nutrit aparitia variantelor moderne ale pozitivismului: intelectualismul, istoricismul, materialismul etc. Prin urmare, in ultimele doua-trei sute de ani, lumea creata de europeni a trait in cadrul si pe temelia conglomeratului pozitivist. Una dintre cele mai dificile probleme ale acestuia a fost sa impace postulatele sale cu fundamentul crestin al intregii culturi europene. Aceasta incercare a nutrit, in secolul al XVII-lea, ultima mare creatie religioasa a Europei Occidentale. Fortele care-au lichidat aceasta creatie au lucrat in lume pana astazi si tot ele se impotrivesc marelui curent mondial al insurectiilor religioase ale secolului al XX-lea.

Suntem in pozitia de a defini, iata, conglomeratul pozitivist care s-a nascut in mediul culturii occidentale, a „crescut” in atmosfera acesteia, spre a dobandi un rol predominant in cadrul ei, in secolul al XVIII-lea, cand a si inceput expansiunea sa in celelalte arii ale planetei si pe restul continentelor mai apoi. Acest conglomerat este o formatiune psihomentală sau noologica care s-a separat progresiv de religie, fara a rupe legaturile cu aceasta decat in secolul al XIX-lea si al XX-lea, cand a imbracat o forma para-religioasa, nutrind orgoliul de a-l inlocui pe Dumnezeu si a instaura in locu-I entitati precum: Ratiune, Istorie, Materie, Evolutie etc.

3. O epoca de creatie religioasa

Conglomeratul pozitivist ca formatiune noologica n-a triumfat de la inceput asupra culturii religioase (in speta asupra valorilor sufletesti). A existat in Occident o lunga perioada de incercari pe linia unei sinteze

noi între religie, marea tradiție a hermetismului și noua orientare spirituală din care se va naște conglomeratul pozitivist. Aceste încercări de a realiza o nouă sinteză au culminat, ne spune Eliade, în secolul al XVII-lea. Eșecul unei atare sinteze va aduce triumful definitiv al Conglomeratului pozitivist.

Secolele XVII-XVIII reprezintă, în viziunea lui M. Eliade, epoca „ultimei mari creații religioase” a Europei. „Ce extraordinară pleiadă de savanți, filozofi, medici – de la Paracelsus și John Dee la Comenius, I. A. Andrew, Ashmole, Fludd, Newton – și totuși visau desăvârșirea omului occidental printr-o reformă a educației, implicând o renovare radicală a creștinismului și o nouă metodologie științifică. Idealul lor era holistic, ca al lui Pitagora și Platon, sau al științei chineze, adică implica omul întreg.

Efortul lor de a integra tradiția creștină, hermetismul alchimic și gândirea științifică (în primul rând matematică, mecanică, astronomia), speranța lor de a salva bisericile creștine de provincialism și războaie fratricide și de a fonda un nou tip de educație – toate aceste proiecte, sinteze, nostalgii, anticipații le consider drept ultima creație religioasă a Europei occidentale, cu atât mai anevoie de judecat cu cât a fost sugrumată în germenă”.

Cel ce va voi să înțeleagă cum s-a petrecut această suprimare va trebui să cerceteze secolul al XVIII-lea. Acum s-au petrecut câteva evenimente care au răsturnat axul acelei „ultime creații religioase occidentale”, un ax care „nazuise” să reorganizeze toată cultura (primul holism eurocreștin), așezând într-o nouă sinteză tradiția creștină, gândirea științifică și hermetismul alchimic.

Un prim eveniment al marii separări a constatat în ridicarea rationalismului la rang de religie separată, nouă, „religia Ratiunii”. Astfel, ceea ce nu reușiseră ereziile arice în primul mileniu reușeau acum sectele de intelectuali care visau la o „republică savantă” (a „intelectualilor”) separată de Comunitatea creștină și de „religia inimii”.

În felul acesta, știința era separată de Religia creștină (decă de Tradiția Creștină) și astfel se produce prima ruptură majoră între Tradiție și Modernism („vechi” și „nou”). A doua mare pseudoreligie de tip sectar (tot ceea ce separă, ceea ce provoacă fragmentări, și excluderi, poartă

numele de sectarism) a fost aceea care a valorizat para-religios viitorul (eshatologie istoricista) si a respins astfel orice recurs la Trecut (Traditie). Cu aceasta, valoarea Hermetismului, care aseza stiinta in vecinatatea secretelor pazite spre a fi conservate, adica in Trecut, a fost contestata in mod radical si astfel s-a produs cea de-a doua mare ruptura, aceea intre Hermetism si stiinta. Hermetismul alchimic n-a mai putut contribui la modelarea „spiritului stiintific” modern (care a avut cu totul alta configuratie). Aceasta noua religie sectara a fost religia Progresului si a Evolutiei. Al treilea mare eveniment al rupturii a fost Revolutia franceza. Aceasta a facut o repetitie generala cu privire la un joc social si un model de societate alcatuite pe temeiul scenariului introdus in cultura Europei de cele doua mari Biserici sectare (centrate pe „religia” ratiunii si pe cea a „progresului”) pe care s-a rezemat „Republica Savanta” a Intelectualilor secolului al XVIII-lea.

Scenariul sectar initiase deci o noua tendinta in istoria Europei in care se impletisera forte destul de puternice pentru a sugruma ultima creatie religioasa a Europei Occidentale si a impune astfel separarea stiintei de religie si a amandurora de traditia hermetica.

Din aceeasi tendinta au iesit deopotriiva ultima burghezie europeana, stiinta ultimului pozitivism european, parlamentarismul politic segregationist (care a respins orice alta forma de parlament), utopia cosmopolita a intelectualilor etc. Prima reactie majora contra acestor stari sectare s-a manifestat in cultura romana in perioada interbelica. Aceasta a reinaugurat seria experientelor holistice de integrare a stiintei si filosofiei cu religia si de a recupera, pentru cadrul culturii academice, in sens profund, religia. Din nefericire, Conglomeratul culturii sectare, pozitivist-atee, a reprimat-o in intervalul de dupa razboi prin cea mai neeuropeana formatiune sectara dintre toate, prin marxismul antichristic, antiteist.

Modernismul Europei este, in intregimea lui, expresia acestui Conglomerat al Pozitivismului sectar care a suprimat ultima mare creatie religioasa europeana a secolului al XVIII-lea. Miscarea europeana new-age-ista a redeschis seria si tendinta catre un Nou Holism. Din nefericire, cel de-al treilea New-Age, cel californian, a consemnat o noua victorie a Bisericilor sectare care au reusit sa alunge

din acest proces exact Traditia crestina si astfel, ceea ce fusese menit sa conduca la mult ravnita sinteza a secolului al XVII-lea a esuat.

Ne asteptam, deci, ca secolul care vine sa fie integral unul al razboaielor impotriva religiei crestine si a bisericilor sale, razboaie dirijate de ultimele zguduiri ale conglomeratului pozitivist, izvorate din impasul lui, ca o consecinta a acestui impas si intretinute ca o diversiune menita sa pastreze iluziile desarte ale ultimului pozitivism para-religios din istoria Europei.

4. Geopolitica conglomeratului pozitivist. Rolul geopolitic al formatiunilor noologice

Intrucat formatiunile noologice postrenascentiste au modelat lumea europeana si, mai apoi, in chip treptat, si lumile neeuropene, putem sa le incadram in clasa mare a „fortelor geopolitice”. Aceste forte modeleaza spatiul politic al unui popor sau grup de popoare, influenteaza destinul lumii, astfel ca nu pot fi ignorate cu nici un chip. Geopoliticienii, deja, au admis includerea in categoria fortelor geopolitice, alaturi de geografie si etnografie, a unor factori noi precum pan-ideile. Haushofer a dezvoltat cercetarea pan-ideilor (inaugurata de R. Kjellen) si astfel a provocat o bresa decisiva in abordarile clasice de geopolitica. Religiile, la randul lor, sunt si ele forte geopolitice redutabile, asa cum a dovedit-o implicarea Bisericii catolice in politica mondiala. Conglomeratul noologic pozitivist a fost principala forta geopolitica din ultimele trei sute de ani in raport cu puterea spiritului de a modela cariera si spatiul puterii politice. Acest conglomerat a transmis „comenzile” sale „secrete” tuturor actorilor politici europeni (in frunte cu statele) si toti cei care i s-au opus au sfarsit prin a fi eliminati. Cu studiul acestui conglomerat noologic incepe, intr-un fel, studiul geoculturii. Se cuvine remarcata, asadar, puterea geopolitica a acestor formatiuni ideatico-afective mentionate mai sus, de la umanism la marxism, de a modela geocultural lumea.

Istoria conglomeratului pozitivist incepe cu un eveniment neobisnuit provocat de mediul Renasterii: indepartarea progresiva de viziunea teocentrica a lumii (o viziune care-l pune in centru pe Dumnezeu) si imbratisarea tot mai hotarata a viziunii antropocentrice (o viziune care considera omul drept centru al lumii si al istoriei). Acest eveniment a

marcat nasterea celei dintai forme pe care-a imbracat-o conglomeratul pozitivist: umanismul renescentist. Chestiunea a fost examinata de Nae Ionescu in cursul sau de istoria logicii.

Toate „formatiunile ideatico-afective” odraslite din conglomeratul noologic post-renescentist sunt forte geopolitice care-si transmit energia, dar si crizele, asupra lumii in ansamblul ei. Caracteristica noua cu care vin aceste formatiuni in istoria lumii consta in predispozitia de a se transforma in para-religii, adica in nazuinta de a se substitui religiilor si a provoca o incredere de tip religios in postulatele lor. Asa au functionat, pe rand, umanismul, rationalismul, individualismul, materialismul, evolutionismul, istoricismul, socialismul etc., ca si credinte de tip religios in Om, in Ratiune, in Materie, in Progres, in Istorie etc. Acestia au fost „zeii” moderni ai „para-religiilor imanentiste” ale lumii modelate de marele conglomerat noologic postrenescentist. Tocmai pentru ca ele se substituie religiilor si lui Dumnezeu, intra in mod fatal in conflict cu Religia si cu Dumnezeu.

Acest conflict atinge culminatia in secolele al XVIII-lea si al XIX-lea, astfel ca era fireasca riposta religiei adevarate mai devreme ori mai tarziu. Riposta a atins culminatia ei in cadrul insurectiilor religioase din secolul XX, care cuprind mase uriase, de scara continentală, la finele secolului. De vreme ce principalul produs al conglomeratului pozitivist sunt para-religiile, un studiu interesat de geopolitica religioasa va starui cat se cuvine asupra lor.

Secolul al XVIII-lea, al XIX-lea si jumatate din secolul al XX-lea au stat sub efectele lor modelatoare.

Europa moderna, asadar, a creat o noua ordine, care a functionat in lume ca o „constrangere mentala limita”, pe care nimeni n-a indraznit s-o conteste (pana la momentul insurectiei euxiniene, a crestinismului ortodox romano-athonit). Aceasta noua ordine este, de fapt, o noua structura globala a lumii. Structura globala a lumii creata in mediul cultural al societatilor nord-atlantice este o structura mentala, si se infatiseaza analistului ca un mare conglomerat, unul si acelasi, de la Vladivostok, pana in California, incluzand un miliard de oameni. Dincolo de nuante, ca este pragmatism in Americi, utilitarism in Anglia, hedonism combinat cu cartezianism (intelectualism) in Franta, rationalism individualist combinat cu practicisim bismarkist in

Germania etc., acest mare conglomerat pozitivist asteapta de la cei un miliard de oameni, din care sase sute de milioane sunt cuprinsi doar intre Elba si California, o acceptare neconditionata, o incredere de tip religios in postulatele sale.

Mai mult chiar, acest conglomerat psihomental genereaza sistematic para-religii, adica religii cladite prin „deplasarea sacralului”. Religia adevarata ne previne asupra faptului ca „imparatia lui Dumnezeu nu e din lumea aceasta” (ceea ce nu inseamna ca nu poate „cobori” in lumea aceasta). „imparatia mea nu e din lumea aceasta”, spune Iisus Hristos. Para-religiile, dimpotriva, sunt religii ale imanentei, cum ar spune Michel Leroy, membru al Clubului Orologiului din Franta.

Ilustrativa pentru aceasta para-religie este „rugaciunea” compusa la inceputul secolului de Lunacearski, scriitor rus, care va deveni comisar al poporului pentru cultura, rugaciune tipica pentru „Constructorii de Dumnezeu” rusi (care abunda in romanele lui Dostoievski, in frunte cu Raskolnikov). Iata rugaciunea lui Lunacearski: „Clasa noastra proletara care esti pe pamant, sfinteasca-se numele tau, vina puterea ta” . Transformarea unei utopii in cult, a „sperantei in utopie si a credintei in ideologie” sunt trasaturile tipice ale para-religiilor. Asa ceva preconizase A. Comte la inceputul secolului al XIX-lea si o va repeta, in forme grotesti, Gorki la inceputul secolului al XX-lea; „socialismul trebuie sa se transforme in cult”.

Prin urmare, a doua trasatura a para-religiilor consta in transformarea unei doctrine istoriciste, a unei ideologii (esential si fatalmente imanentiste) in cult. Toate para-religiile moderne sunt, de fapt, produse ale marelui conglomerat psihomental al pozitivismului.

Conglomeratul pozitivist se dovedeste a fi o structura mentala globala avand puterea intrinseca sa dicteze mai toate reactiile semnificative de politica internationala ale marilor puteri ale Nordului, cu nucleu intunecos si cu suprafata „luminata”. Cand se cere „natiunilor interioare” sa adopte „democratia parlamentara” bazata pe partide politice si pe „industrialismul clasic” se pune in expresie un comandament al acestui conglomerat psihomental. in fond, democratia parlamentara este „fiul” cartezianismului si al legistilor marii tranzitii europene de la “Ancien regime” la modernismul secularist, utilitar-pragmatic si hiperintelectualist.

Cand A. Comte vorbeste despre intelectualizarea progresiva a lumii, el da expresie unei tendinte proprii lumii occidentale, tendinta care tine de nucleul conglomeratului pozitivist. Eliberarea individului de „comunitatea morala” a statului, de „comunitatea spirituala a Bisericii”, de „spiritul de corp al profesiunilor”, asa cum cere, de pilda, liberalismul clasic, a fost dictata si ea de acelasi conglomerat pozitivist care-i propune omului sa respecte un singur set de legi: legile logice ale intelectului si sa arunce sub rotile indoiei toate celelalte „legi”, de la datini si moravuri la marile sisteme juridice (asa cum ar fi cele corporatiste), etice si religioase. Un singur „zeu” trebuie admis: intelectul cu arma acestuia: plasa logica, navodul categoriilor logice azvarlite in oceanul necunoscut al realului spre a scoate la suprafata hrana categoriala, „cunostinte” gata prelucrate de „ochiurile” navodului. Ce poate sa ne procure navodul acesta din taina adancurilor (oceanul ontologic)? Nimic. Oricum l-ai arunca, el va scoate mereu si mereu aceleasi lucruri: pesti si scoici. Nimic din tot restul, din adanca abisalitate a nemarginitului ocean. Ce ne spune navodul pozitivist despre tulburatoarea „floare de pe mare” de care vorbeste poezia marelui poet? A unei flori ivite parca spre a potentia misterul radacinilor: caci unde sunt infipte radacinile acestei flori curioase? Ce gest obscur i-a impins pe germani sa-i ofere lui Lenin vagonul de plumb sigilat care l-a restituit unei Rusii zguduata de mai bine de un secol de curente mentale deopotriwa naturaliste si anarhice in care se precipitau energiile marelui conglomerat pozitivist nordic? Oare nu putem intui intr-un atare gest comanda unei structuri mentale globale? Lenin trebuia sa ajunga in haotica Rusie spre a-i aplica tiparul de foc al pozitivismului, in varianta sa cea mai drastica, para-religia marxismului. Cu Lenin, Rusia preia de sus pana jos tiparul mental al marelui conglomerat al pozitivismului, care-si adauga aici ceea ce in Occident nu indraznea sau nu „voia” sa dezlantuie: lupta deschisa cu Religia adevarata, cu religia inimii, religia lui Iisus Hristos.

Incepea aici, in Rasarit, lupta intre o mare para-religie in care se aflau cumulate toate prefigurările marilor para-religii produse de-a lungul istoriei de conglomeratul mental pozitivist, pe de o parte, si o Religie, religia lui Hristos, pe de alta parte. Nicaieri batalia n-a fost mai dura. Aceasta a inceput si s-a manifestat ca ofensiva bolsevica impotriva

neamurilor crestine. Acesta era si semnul cel mai sigur al crizei conglomeratului pozitivist.

5. Preliminarii la ideea insurectiei euxiniene

Cladit spre a oferi lumii o noua sinteza intre istorie si religie, intre imperativele seculare ale lumii de aici (de jos) si imperativele transcendente ale lumii de dincolo („de sus”) conglomeratul occidental era impins cu aceasta experienta rasariteana a „comunismului rus” intr-o pura dezagregare (dupa ce fusese foarte serios amenintat de presiunea para-religiilor secolului al XVIII-lea si al XIX-lea). in loc sa-si asume tensiunea opusilor si sa caute sinteza lor, propunand o noua impacare, „comunismul rus” a crezut ca nodul gordian trebuie taiat si, in consecinta, a nutrit tragica iluzie ca se poate merge mai departe fara Dumnezeu. De la alchimistii vechi si pana la Newton, nimeni nu indraznise sa dezlege intr-o forma atat de tragica si de nefericita chestiunea religioasa a lumii. Comunismul, insa, a facut-o, intr-o ofensiva de extrema agresivitate impotriva neamurilor crestine si a tuturor formelor de viata crestine, cladite pe fundamente crestine. Aceasta mare ofensiva fusese pregatita, cum o sa vedem mai incolo, de marile Para-religii ale secolelor al XVIII-lea si al XIX-lea, care au fost nutrite toate din aceeasi tentatie de a modifica fundamentele crestine ale Europei ori chiar de a-L alunga pe Dumnezeu din lume si din ceruri, cum vroiau proudhonistii, unii discipoli ai lui Blanqui sau Fournere, spre a culmina intr-o incordare antiteista cu marxistii propriu-zisi.

La aceasta mare ofensiva s-a produs, cum spuneam, prima riposta, marea insurectie, cea euxiniana, care este insurectia popoarelor euxiniene, toate ortodoxe. si aceasta insurectie a cuprins inclusiv formatiuni sincretice, de genul miscarilor politico-spirituale din Romania. Parerea noastra este ca aceasta insurectie crestina a atins o culminatie in Romania, prin fenomene ca cel legat de marea gandire teologica (intrunita exponential de scrierile parintelui Staniloae), ori prin grupari ortodoxiste ca cea de la „ Gandirea” sau prin miscari si reactii martirice, ca cele ce au inconjurat de nimb viata unor reprezentanti ai dreptei romanesti, sau inca, prin acele actiuni care au prefigurat pactul anti-Komintern, si care au oprit ofensiva Komintenuului pe linia Moscova-Kiev-Budapesta-Berlin (respingerea actiunii de sovietizare a Europei Centrale initiata de catre Bela Kuhn, ori de catre

comitagiii bulgari si ucraineni etc.), printr-o actiune militara hotarata cum a fost aceea a romanilor in 1919 (intrarea trupelor romanesti in Budapesta lui Bela Kuhn a pus capat regimului sovietic instaurat de acesta in Ungaria).

Aceasta mare insurectie euxiniana a fost suprimata in perioada postbelica si este mereu agresata – asa cum o arata ignobilele atacuri la memoria unor mari figuri pe care le-a creat valul insurectional crestin: Nae Ionescu, Mircea Eliade, Nichifor Crainic etc. Para-religiile ultimului secol, create de Conglomeratul pozitivist, nu admit dizidente in utilizarile rasaritene ale sistemelor sale de gandire si cel caruia trebuia sa i se acorde Premiul Nobel este stigmatizat. Premiul Nobel a intrat sub controlul conglomeratului pozitivist si a devenit, astfel, sanctiunea premiala (pozitiva) a acestui mare conglomerat aplicata tuturor acelor performante care vin sa confirme linia de propagare a unei asemenea structuri mentale globale. Afirmarea ultimelor para-religii, pe solul conglomeratului pozitivist european, in frunte cu para-religia socialista occidentala si marxista rasariteana, a fost principalul factor care a oprit ori doar a descurajat acordarea premiului Nobel lui L. Blaga ori, mai incoace, lui M. Eliade (ca sa nu-l mai mentionam pe Paulescu). Era firesc, oarecum, ca dupa ce institutia premiilor Nobel a cazut sub controlul marelui Conglomerat noologic pozitivist, un astfel de premiu sa nu i se acorde lui Eliade, asa cum, de pilda, Biserica Ortodoxa n-ar premia performanta lui Marx, ori a lui Freud, ca fiind total divergente liniei sale de propagare. Dupa cum, tot firesc a fost sa nu i se acorde premiul Nobel lui Paulescu, marele descoperitor al insulinei. Gandirea lui stiintifica era contrarie liniei de propagare a structurii mentale globale a pozitivismului in frunte cu formatiunile para-religioase care au preluat, intre timp, conducerea acestei mari culturi. El vorbește despre notiunile de „suflet” si de „Dumnezeu” in fiziologie, ceea ce este contrar paradigmei pozitivistice a acestei stiinte.

Si totusi, linia romanilor nu era potrivnica marilor formatiuni noologice post renescentiste, in sine, ci doar utilizarilor pe care incepusera a le primi, in parte, in Occident si, copleșitor, in Rasarit, mai ales dupa ce aceste formatiuni au intrat sub controlul mental al marilor para-religii care, odata edificate, au creat puternice secte de intelectuali atei in toata Europa. Marii intelectuali romani cautau o noua linie de impacare a acestei glorioase culturi cu inalte imperative crestine, ceea ce era

profund european. Singura dizidenta, la scara lumii moderne, acceptata pe linia marilor insurectii religioase a fost aceea a „insurectiei abrahamice” evreiesti, sustinuta de puterea rabinica a acestui neam, putere in care s-a exprimat neinvinsa vointa de intoarcere la comunitatea lui Abraham si deci la statul national cu fundamente religioase. Asa a aparut statul Israel, pe valul acestei insurectii religioase. La Yalta, Roosevelt l-a intrebat pe Stalin ce parere are despre sionism. Este clar ca marii „sefi” ai puterilor mondiale stiau ca se confrunta cu o insurectie rabinica si ca trebuie sa adopte o linie de conduita fata de aceasta. si, in acel moment, dupa alte perioade istorice de ezitare, au spus cu totii „Da”, ca si cum ar fi marturisit un consens dinainte stabilit. Asa cum, tot printr-un ciudat consens, elitele europene s-au aratat cel putin retractile in fata insurectiei euxiniene si pauliniene (de linie ortodoxa si catolica). Ba, mai mult, acest consens este deviat uneori, spre a sustine o abila diversiune. Caci „intrucat intr-o casa comuna europeana era inevitabil ca Biserica Romano-Catolica sa reaminteasca grozaviile suferite de greco-catolici in Ucraina si Belarus si sa ceara reparati si restituiuri (ca sa nu se intample lucrul acesta), trebuia sa-i fie contrapus cineva; si in loc sa-i fie opus statul sovietic (care a comis grozaviile), i-a fost contrapusa Biserica Ortodoxa; plus ca, prin aceasta, se mai atata si ura dintre crestinii ortodocsi si cei catolici si ce-si putea dori mai mult Lenin?”.

Iata, dar, adevarul: statul sovietic, produsul plenar al Para-religiilor pozitivismului ateotic izvodite totusi in mediile occidentale (adica al formei agresive a conglomeratului pozitivist) este scos de sub acuzatie, iar acuzatia este aruncata asupra bisericilor ortodoxe, ceea ce arata ca marile Para-religii ale conglomeratului pozitivist occidental se apara, aici in Rasarit, in fata insurectiilor crestine, dezbinand Bisencile in special pe aliniamentul care desparte cele doua Biserici. Teoria lui Huntington face parte din aparatul rastalmacirii. Celebrul analist american a perceput fenomenul insurectiilor religioase la scara planetara, dar l-a interpretat eronat, ba chiar diversionist, asa cum cer interesele rasaritene ale Para-religiilor conglomeratului pozitivist. in realitate, religiile nu se razboiesc intre ele, ci sunt impinse in razboi de puterile legate de structura mentala globala a marelui Conglomerat Pozitivist, puteri recrutate mai ales dintre elitele „natiunilor exterioare” care au creat Para-religiile occidentale. si Huntigton a deconspirat, cu

voie ori fara voie, schema dezbinarii. Vor fi aruncate una contra alteia marile religii mondiale: crestinismul occidental contra celui oriental, ambele contra islamismului si contra confucianismului etc. In realitate, razboiul religios este instrumentul diversiunii inventat de Para-religiile conglomeratului pozitivist contra insurectiilor religioase la scara planetara. Pentru a provoca o dezangajare a populatiilor fata de relansarea Bisericii, conglomeratul pozitivist, ajuns in stadiul para-religiilor, le arunca pe toate una contra celeilalte si culege roadele. Nu acesta fusese scopul initial, cu care a venit pe lume aceasta mare cultura.

Din nefericire, in propagarile sale istorice, marele conglomerat pozitivist si-a tradat exigenta primordiala cu care-l investise Newton: aceea de a cauta o noua sinteza intre „noul spirit” stiintific si istoric si religia crestina, respectiv intre stiinta moderna si textele hermetice. in loc de a cauta mai departe caile care conduc la aceasta noua sinteza, Pozitivismul, ca mare conglomerat si ca falie mentala, a renuntat la orice straduinta in acest sens, alegand sa se autodecreteze pe sine „mare religie”. O „religie fara Dumnezeu” in maniera celei nazuite de A. Comte. O „religie pozitiva”.

Aceasta „mare religie fara Dumnezeu” descrie esenta sistemelor para-religioase occidentale si orientale. Atari sisteme croite de grupari de intelectuali au devenit apoi fundamentul pretentiei unor grupuri speciale de a trece la carma lumii si de a cere popoarelor sa-i urmeze. Trufia de a se considera gandire directe si salvatoare in lume a preschimbat aceste grupari in secte para-religioase. Europa este traversata de la un capat la altul de aceste secte intelectuale nomade care-si spun ideologi, „procurori ai umanitatii” (ca Henn Barbusse si ceilalti socialisti francezi), comisari ca Visinski si ca actualii comisari ai Consiliului Europei etc. Toti pretind a alcatui o „clasa de directie” mondiala (universala). Cu aceasta pretentie debuteaza marea si ultima criza europeana. Para-religiile au o caracteristica aparte. Ele sunt creatia perioadelor si a starilor de criza a conglomeratului pozitivist. Create ca raspuns la o stare de criza profunda, aceste para-religii sfarsesc prin a pune stapanire pe intreaga cultura din care au iesit, obligand-o sa parieze in mod religios pe ele, sa le slujeasca in toata cuprinderea ca si cum ar fi singurul Adevar, singura Morala, Religia unica si Biserica salvatoare a omenirii intregi. Aceasta caracteristica si face din

intelectuali niste aderenti ai unei para-religii si apoi, din gruparea aderentilor, o grupare sectara. Fiecare ciclu mare al istoriei Conglomeratului pozitivist a inceput ca tentativa de a recupera unitatea cunoasterii cu Religia (credinta) si a sfarsit sub domnia unei para-religii si sub ascultarea unei secte intelectuale. Noul ciclu venea pe valul istovirii crizei si al descaunarii sectei intelectuale inaltata la carma lumii prin forta Para-religiei. Asa s-a intamplat, pe rand, cu umanismul, cu rationalismul, cu evolutionismul, cu liberalismul, cu socialismul, cu marxismul.

Cu pretentia lor de a instaura in lume ciclul domniei unei „noi religii” se redeschide, epoca dupa epoca, marea criza. in fata unei asemenea crize ne aflam si astazi. Cu o deosebire. Pentru prima data de sapte sute de ani incoace raspunsul la criza nu mai poate fi dat si nu mai este dat de o Para-religie, ci chiar de dreapta Religie. Astfel incepe in istorie epoca marilor insurectii religioase care anunta o revenire la Dumnezeu si la Biserica. Europa este chemata din nou la o mare sinteza a stiintei cu religia. in acest proces, religia a preluat deja conducerea lumii.

6. Scurt istoric al Para-religiilor occidentale

Ca sa intelegem cu cine se lupta religia resurrectionara a secolului al XX-lea, va trebui sa facem o succinta incursiune in istoria cultelor para-religioase create de marele conglomerat pozitivist in aria occidentala. Vom observa, asadar, ca aceasta psihoformatiune, de indata ce l-a pierdut pe Dumnezeu, incepand cu secolul al XVIII-lea, genereaza in mod sistematic Para-religii, substitute ale dreptei credinte. Acestea preiau „nevoia de sacru” a omului, dar o si falsifica in acelasi timp, recanalizandu-i descarcarea in „forme camuflate si degradate”, cum stralucit a aratat unul dintre cei mai mari reprezentanti ai insurectiei euxiniene, Mircea Eliade. Occidentul a fost prima scena pe care au aparut si s-au afirmat formatiunile para-religioase ale conglomeratului pozitivist. Odata aparute, nazuinta lor cea mai tainica a fost de a cuceri lumea si de a se substitui religiei adevarate a lui Iisus Hristos. Bazandu-ne pe cercetarile inspirate ale „Clubului Orologiului” din Franta, vom recapitula, pe scurt, pentru nevoia de informare a cititorilor nostri, principalele Para-religii occidentale, de la Bisericile Saint-simoniene la conglomeratul para-religios al marxismului.

6.1. Razboiul impotriva Traditiei. „Bisericile Saint-simoniene”

Mai toate para-religiile occidentale preiau in fundamentele lor doua dintre postulatele conglomeratului pozitivist, postulate prin care se afirma:

a) primatul „fizicismului”, cu expresia lui Saint-Simon (trasatura pe care se reazama caracterul imanentist al acestor para-religii);

b) primatul intelectului si decretarea eminentei intelectualilor in lume, care, prin exceptionalismul lor se credeau chemati sa se adune spre a forma o noua biserica. Saint-Simon si discipolii sai vor numi chiar aceasta noua biserica, „noul crestinism ” si ei se vor stradui nu numai sa alunge dogma „pacatului originar” in favoarea dogmei „progresului originar” (cu expresiile lui Enfantin), ci si ierarhia veche in favoarea unei noi ierarhii; sunt creati „misionari” spre a fi trimisi sa „propovaduiasca” noua biserica. Acesta este anticlericalismul saint-simonienilor si de fapt, al tuturor Para-religiilor pozitivistice, care au deschis un razboi al „intelectualilor” impotriva „clericilor”, al dogmei Progresului impotriva dogmei exemplaritatii divine a lui Iisus Hristos, adica a dogmei Sfintei Traditii, care leaga salvarea de ceva care s-a petrecut (experienta paradigmatica”, nu de ceva care urmeaza sa se petreaca in viitor (esenta mitului Progresului).

Razboiul impotriva traditiei, a Sfintei Traditii crestine, in numele Progresului, este, iata, o trasatura fundamentala a Para-religiilor pozitive, generate de propagarea in istorie, la un rang de formidabila intensitate, a Conglomeratului Pozitivist. A treia trasatura, mentionata deja, se refera la faptul ca „noua biserica Para-religioasa” este sectara si sustinuta exclusiv de retele de intelectuali.

Biserica saint-simoniana si tot evanghelismul acesta social cuprind in ele toata ambivalenta Pozitivismului in aria occidentala, care se revendica dintr-o noua linie, diferita de cea crestina si preia totusi functiile si intreaga textura de rationamente care pretind sa justifice recursul la credinta. Saint-Simon este un „profet socialist”, adica un „para-profet” sau „pseudo-profet”. El vrea sa evanghelizeze lumea, s-o cheme intr-o noua biserica si sa o alunge pe cea veche cu tot cu ierarhia ei clerical-ecclesiastica. Cu adevarat, saint-simonismul este o „renastere

a cultelor revolutionare” nutrite de un nou fundamentalism care tintește înlocuirea creștinismului.

De altminteri, primul gest de insurgență anticreștină a lui Saint-Simon este refuzul, copil fiind, al împărtășaniei. La treisprezece ani el refuză pâinea euharistică și se vede, într-o viziune tipică pentru halucinațiile intelectului turmentat de betia trufiei (cultul eului orgolios), descendent direct al lui Carol cel Mare . („Fiule, îi spune acesta în vedenia consemnată de viitorul mistagog, succesele tale ca filosof le vor egala pe acelea pe care le-am obținut ca militar și ca om politic”). Catehismul para-religiei saint-simoniene este „Noul Creștinism”, apărut la 1825, în care sta scris: „Am hotărât să restabilesc creștinismul întinerindu-l; îmi propun să epurez această religie eminamente filantropică pentru a o elibera de toate credințele și practicile superstitioase și inutile”. Religiiile catolică și protestantă sunt socotite erezii, iar noul „preot” planuiește să-i izgonească pe papa din biserici și deopotrivă pe cardinali și pastori.

Prosper Enfantine, discipolul său, va fi întemeietorul de fapt al „noii biserici”, cu ierarhia adeptilor (primul grad), al inițiaților (al doilea grad) și al neofitilor (al treilea grad). „La începutul Monarhiei din iulie, în plină înflorire a cultului saint-simonian, sunt creați misionarii și trimisi în turnee de propovăduire, în provincie, se înființează o rețea de biserici saint-simoniene. Au loc căsătorii și înmormântări în ritual saint-simonian”.

Avem în față, iată, un întreg curent european care va traversa secolul și pe care, în alta parte, l-am denumit „socialism evanghelic” . El este expresia unui compromis între Conglomeratul pozitivist și adevărata religie (a lui Iisus Hristos). Dar tot pe atât, acest curent cumulează toate simptomele întoarcerii în lume a sacrului alungat. O întoarcere în forme camuflate și degradate, tipice pentru toate para-religiile. În al treilea rând, însă, același curent cumulează simptomatologia prevestirii adevăratelor insurecții religioase care se vor declanșa în secolul al XX-lea, ca întoarceri în Biserica a multimilor cuprinse de adâncă și smerită adorare a lui Iisus Hristos. Este întoarcerea la randuiala dintai și firească a Bisericii, fără pretenții reformatoare și neo-evangelizatoare. Omul credincios se împacă liniștit cu sine prin simpla redescoperire a fetei

proniatoare a lui Dumnezeu, care nu s-a întors niciodată cu fața de la lume.

6.2. Teologia secularizată. Biserica descendentei noologice a lui Fourier

Fourriere se consideră „postcursorul” lui Hristos. El pretinde că atunci când Iisus le-a spus discipolilor astfel: „Eu vă vorbesc în parabole, dar cel ce va veni după mine va vorbi într-un spirit și adevăr”, la el s-a referit. Fourriere se consideră îndreptățit să fondeze Biserica descendentei teologice, adică a celui ce „vorbește într-un spirit și adevăr”, coborând în linie directă din Iisus Hristos.

Pentru Fourriere, Dumnezeu Armoniei este diferit atât de cel creștin, cât și de Ființa Supremă (a iacobinilor) sau de „Marele Ceasornicar al deistilor”. „Dumnezeu vrea să calauzească prin plăcere, nu prin privațiuni. întotdeauna trebuie să ne așteptăm să descoperim cele mai profunde iluminări ale lui Dumnezeu asupra armoniei sociale pe căile luxului și ale voluptății”.

Este clar că și pentru Fourriere, ca și pentru saint-simonieni, religia nu este o problemă a sufletului („religie a inimii”), ci una a simțurilor (de aici falsă chestiune teologică a opoziției: plăcere-abstinență, în speta „abstinență-voluptate”). Pentru fourrieriști, religia este o cale către armonie socială (ceea ce, deja, înseamnă un reductionism al teologiei la morală). în al doilea rând, religia este un „plan divin”, inteligibil cu totul pe calea rațiunii. Oamenii pot crea armonia socială conform planului divin. Acesta este al doilea semn al insurecției nucleului pozitivist în interiorul religiozității. Cele două elemente: accesul pe cale rațională la planul divin și reducția ordinii divine la armonie socială (ordine rațională și ea) și deci a teologiei la etică, reprezintă cele două semne indubitabile ale pozitivismului acestor „religii civile” sau „laice”.

Lipsa oricărui cult față de Cartea Sfântă arată că departare se produsese în lumea europeană față de linia creștină. Astfel, Tousein, unul dintre discipolii lui Fourriere, îi propune lui Louis Blanc, că în cadrul unei „sarbători revoluționare” de oficiere a unui „autodafu al instrumentelor de tortură” să fie arse pe rugul acestuia toate Bibliile. „Căci Biblia, zice el, este codul calailor pe pământ”.

Toate aceste trasaturi: insurectia nucleului pozitivist in mentalul religios, cultul ratiunii innobilata cu puteri care-ar face-o, chipurile, capabila sa inteleaga fara rest planul divin si sa-l realizeze pe pamant, ca armonie sociala, redau sintetic esenta acestor para-religii bazate toate pe deplasarea sacralului si pe o „teologie secularizata”.

Acest amestec de „rationalism pueril si de angelism secularizat” este poate cea mai completa caracterizare a para-religiilor pozitivistice in genul celor saint-simoniene si fourrieriste. Totul este inlocuit in edificiul crestin, astfel ca acesta este dezarticulat, element cu element si, la capat, religia transcendentiei a fost deja inlocuita cu inutila religie a imanentei. Toate aceste evanghelii sociale, de la saint-simonism la „philadelphismul” lui A. Pecqueur, sunt „religii rationale”.

Toate decreteaza decesul „crestinismul traditional” si propun „religii pozitive” sau „rationale”, drept substitut. („Crestinismul traditional, zice Jaures, moare din punct de vedere filosofic, stiintific si politic”.) Observam ca toate aceste „religii pozitive” sunt culminatii para-religioase ale conglomeratului pozitivist si se localizeaza, in primul rand, in aria „popoarelor exterioare”, in frunte cu Franta. Afirmarea lor nu este culmea pozitivismului. Acesta va atinge o culminatie in religiile urii fata de Dumnezeu, adica in „ateismele ” agresive ale comunismului teoretic si practic.

7. Para-religiile antichristice ale comunismului

Culminatia curentului intelectualilor anticrestini este redata de cuvintele blasfemiatoare ale lui Proudhon: „Dumnezeu este rau! Traiasca infernul! Jos Dumnezeu!”. Va compune un imn al lui Satan.

Grupul de la „Clubul orologiului” integreaza aceste manifestari ariei romantice. Exista insa un romantism crestin. in genere, romantismul „popoarelor interioare” este crestin si nationalist. Acolo unde romantismul s-a intalnit cu marele curent socialist a iesit un romantism antichristic in genul celui examinat de membrii Clubului Oroplogiului. Dar sa examinam in continuare profilul „conglomeratului pozitivist anticrestin”, asa cum se profileaza acesta in cuvintele lui Proudhon. „Dumnezeu, zice acesta, este o fiinta esentialmente anticivilizatoare, antiliberala, antiumana”. Sau: „Daca exista vreo fiinta care, inaintea noastra si mai mult decat noi, sa merite infernul, acesta este Dumnezeu

(...) caci Dumnezeu este prostie si lasitate, Dumnezeu este ipocrizie si minciuna, Dumnezeu este raul”.

Omul este libertate si ratiune in viziunea aceasta a „umanismului ateu” (prezent si la Moses Hess, Bruno Bauer si Feuerbach), pe cand „Dumnezeu, Fiinta Suprema se afla la antipodul omenirii, e varful ontologic de care aceasta se indeparteaza indefinit”. Auguste Blanqui ilustreaza aceeasi evolutie anticristica si aceeasi serie a intelectualismului anti-crestin. (La Blanqui atitudinea antichristica se declanseaza dupa 1848). Blanqui adauga ateismului sau antisemitismul, caci el se declara ostil capitalismului identificat cu evreii si isi marturiseste „ura fata de Biblie” pe care o considera o „carte exagerata”, „volum superfluu in lumea moderna”. Blanquistii vor forma baza ideologica a Comunei din Paris (dovada prezenta lor in numar mare in consilii).

Marx va sintetiza toate aceste caracteristici si va elabora prima eshatologie imanentista completa. Religia, in viziunea lui, este „opiumul poporului”. Viata este, in aceeasi viziune, „vale a plangerii”, a carei aureola este „credinta”. „Religia nu este altceva decat soarele iluzoriu care graviteaza in jurul lui insusi. Marxismul este un anticrestinism fundamental. „Vreau sa ma razbun pe acel care domneste asupra noastra”, scrie Marx. „Moses Hess, care l-a convertit pe Marx la socialism, il lauda pe Doctorul Marx, idolul meu, care va da lovitura decisiva religiei si politicii Evului Mediu”. Precizari de acelasi fel face George Yung: „Marx il va alunga cu siguranta pe Dumnezeu din Cerul sau si tot el il va judeca”.

8. Critica criticii membrilor Clubului Orologiului

In interpretarea para-religiilor, ne delimitam transant de J. Mennerat care leaga geneza acestora de eficacitatea cu care romantismul a „recompus sacrul”. intr-o carte a sa, publicata in 1979, „Sociologia comunismului” (Ed. Libres Hallier), Jules Mennerat apreciaza ca romantismul a procedat „la o veritabila recompunere a sacrului” . „Sacrul deplasat tinde sa treaca de la transcendent la immanent, de la Dumnezeu la om. El se reformeaza in jurul a doi poli de asociere, miturile speciei si cele ale grupului. Odata cu nationalismele reapar miturile si cultele triburilor si cetatilor antice. (...) Totodata, in studiile

si operele primilor ganditori socialisti, se prefigureaza un mesianism al speciei umane, a carui virulenta (...) se va dezlanta in secolul al XX-lea sub forma islamismului comunist". La aceste consideratii ale lui Mennerat, M. Leroy adauga: „Explicit sau implicit, socialismul se prezinta sub forma unei religii, o religie a colectivitatii, care trebuie sa urmeze religiei salvarii individuale. Prin faptul ca imprumuta masca si chiar vocabularul religiei, voind sa exploateze o autentica nevoie de religie, socialismul este cel mai puternic adversar al religiilor transcendentei, adica al adevaratei religii.

Vom face mai intai, o remarca de antropologie religioasa, spunand impreuna cu Mircea Eliade, ca fenomenul „sacrului deplasat" se manifesta ori de cate ori o cauza istorica il alunga pe Dumnezeu din lume. Sacrul alungat din lume se intoarce in lume intr-o „forma camuflata si degradata", astfel incat nu romantismul este cauza „deplasarii sacrului", fiindca nu romantismul l-a alungat pe Dumnezeu din lumea europeana incepand cu Renasterea. Noi credem ca alungarea lui Dumnezeu din lume este opera Conglomeratului noologic postrenascentist, care a culminat cu ultimele expresii ale Pozitivismului din ultimele trei sute de ani: istoricismul, materialismul, ateismul. Romantismul este o reactie la acest fenomen de alungare a sacrului, o tentativa de resacralizare a lumii, ultima mare incercare de a impaca transcendentia cu imanenta, fara a sacrifica unul dintre cei doi termeni, ireductibil opusi. Atata vreme cat in miturile cetatii si ale tribului, in nationalismele reactive, nu a fost alungat Dumnezeu Cel din Ceruri in favoarea unui imanent de pe pamant, cum ar fi Omul, scris cu majuscula, Proletarul, Ratiunea, Egalitatea, Materia, Istoria, Evolutia, Progresul etc, nu putem vorbi de para-religii, ci cel mult despre tentative de restaurare a sacralitatii in structura existentei. Atat si nimic mai mult. Adevarata alungare a lui Dumnezeu din lume apartine sectelor de intelectuali care au culminat in secolele al XVIII-lea si al XIX-lea, provocand, cu adevarat, esecul ultimei mari creatii religioase europene din secolele al XVII-lea si al XVIII-lea, de care vorbeste M. Eliade, chestiune pe care tocmai am examinat-o.

9. „Religia maimutarita”. Omul areligios: o ipoteza mai eficienta

Para-religiile se afirma in perioadele triumfului culminativ al „omului areligios” adica al omului care refuza transcendentia.

Pentru omul areligios, „sacru este obstacolul, prin excelenta, al libertatii sale”. El „nu va fi cu adevarat liber decat in clipa in care-l va fi ucis pe ultimul zeu”. Dar chiar „in clipa aceea” cumplita, el se va trezi in fata unui zeu nou pe care tocmai l-a creat cu lucrul ori cu ideea aceea in numele carora l-a ucis pe Dumnezeu in sufletul sau. Dar lucrul acela, ideea aceea, devin pentru omul areligios noul zeu, un zeu din lumea aceasta, care a ajuns astfel sa-l inlocuiasca pe Dumnezeu cel Adevarat, care este din lumea de dincolo. Aceasta deplasare a sacrului din transcendentia in imanenta devine placa intemeietoare a oricarei para-religii. Cand in numele Omului, al Istoriei, al Ratiunii, al Materiei etc., omul areligios l-a ucis in sufletul sau pe Dumnezeu Cel din Ceruri, din lumea de dincolo de lumea aceasta, prin chiar aceasta noua intemeiere el a creat „zei noi”, a creat „supraomul”, a conferit Istoriei, Ratiunii, Materiei puterile Dumnezeului cel Adevarat. Cu aceasta, confirmam ceea ce spunea M. Eliade: „marea majoritate a celor fara religie nu sunt, la drept vorbind, eliberati de comportamentele religioase, de teologii si mitologii. Ei sunt uneori stanjeniti de un intreg talmes-balmes magico-religios, dar degradat pana la caricatura si, din acest motiv, dificil de recunoscut. Procesul desacralizarii existentei umane a ajuns de mai multe ori la forme hibride de magie marunta si de religiozitate maimutarita”. M. Eliade crede ca „omul areligios s-a dezvoltat plenar numai in societatile moderne” (unde este refuzata orice „chemare la transcendentia”), chiar daca el va fi existat „si la nivelurile arhaice de cultura” (cu toate ca documentele nu l-au atestat). Prin urmare, istoria omeneasca este despartita in doua parti, una, cea veche, in care predomineste omul religios, si cealalta, cea moderna, in care „omul areligios s-a dezvoltat plenar”, dezvoltand adica forme spirituale de existenta care-i sunt proprii doar lui: para-religiile. Pana aici ne inscriem in linia de gandire a lui M. Eliade si ceea ce adaugam noi, cu mare precautie, este doar ideea ca „parareligiile” sunt, in vremurile moderne, creatia ultimei epoci istorice pozitivistice, o epoca de culminatie a conglomeratului pozitivist cand, pentru a-si mentine

dominatia spirituala in lume si a se apara de introducerea omului religios in lume si pe scena (din fata) a istoriei, acest mare conglomerat noologic imanentist produce masiv si accelerat, una dupa alta, la intervale tot mai scurte, para-religii. si nu ne gandim numai la nenumaratele „mici religii”, ce forfotesc in toate orasele moderne, la biserici, la sectele si scolile pseudo-oculte, neospiritualiste sau asa-zis ermetice, fiindca toate aceste fenomene tin tot de sfera religiozitatii, chiar daca este vorba aproape intotdeauna, de aspecte aberante de pseudomorfoza. Avem in vedere si celelate trei exprimari para-religioase ale marelui conglomerat noologist pozitivist: a) misticile politice (in genul miscarilor politice si al profetismelor sociale al caror „fanatism religios” si a caror „structura mitologica” pot fi observate cu usurinta, ca, de pilda, in structura mitologica a comunismului si in sensul sau eshatologic, care accentueaza: rolul „izbavitor” al Celui Drept, Proletariatul etc.; b) miscarile care se declara antireligioase, ca de pilda „nudismul” sau miscarile pentru libertate sexuala absoluta (ideologii in care se pot descifra „urmele nostalgiei Paradisului” a „starii edenice de dinaintea caderii”); c) scenariile initiatice intr-un numar de actiuni si gesturi ale omului religios (psihanaliza implica o coborare in inconstient deci o infruntare a propriului „inconstient”, bantuit de larve si monstree, ori „lupta cu viata”, „incercarile” si „greutatile” ce stau „in calea unei vocatii sau a unei cariere” etc.)

Omul areligios continua deci sa se comporte in mod religios, dar „religia” sa capata forma degradata, camuflata si deplasata (esenta para-religiei). Noutatea la care ne referim noi, in acest studiu, se refera la startul ultimei epoci de confruntare intre „religia maimutarita” a omului areligios si religia adevarata a omului religios. Aceasta confruntare are caracter deschis si aceasta este noutatea ei fata de cele din perioadele anterioare, cand omul areligios, in trufia lui, n-ar fi recunoscut in ruptul capului ca marele conglomerat para-religios, pe care l-a creat spre a-l pune in locul religiei, se afla intr-o criza la care n-are solutie.

Pentru prima data, el admite sa dialogheze cu ideea ca la crizele ontologice ale omului exista doar o „solutie religioasa”. impinsa in tainitele adanc scufundate ale inconstientului, religia urca din nou la lumina si recupereaza scena constiintei de unde fusese alungata in conjunctura postrenasterii. Acesta reinaltare religioasa la scara intregii Europe, ba chiar a lumii intregi, sub forma unei urias marea populare,

este, in esenta ei, o miscare insurectionara, o coplesitoare insurectie religioasa. Centrele europene ale acestei insurectii sunt, pentru aria occidentala, insurectia pauliniana (catolica), iar pentru cea rasariteana, insurectia euxiniana, caci isi are centrul in aria popoarelor Marii Negre, in principal in cercul romano-athonit.

In aria extraeuropeana pot fi consemnate alte trei insurectii religioase, ceea ce ne permite sa vorbim despre cinci asemenea insurectii, de o importanta geopolitica si geoculturala uriasa caci ele vor schimba, cu adevarat, fata lumii.

10. Profilul celor cinci insurectii ale secolului al XX-lea

Schimbarile ultimului sfert de secol care inchide mileniul sunt, intr-o masura inca necercetate, mari insurectii religioase. Starea lumii atarna tot mai greu de conditia religioasa a omului. Mileniul a inceput intr-o nota secularista, accentuata progresiv pana la mondialismul ateu, care combina hedonismul si „evanghelia pietii” cu comunismul marxist, spre a incheia intr-o nota religioasa de incredibila puritate, adica intr-o stare opusa, la polul opus. Mileniul „pagan” se incheie astfel epuizand iluzia tuturor marilor para-religii si pseudoreligii europene, de la cea rationalista la cea individualista sau atee marxista. Seria insurectiilor religioase la scara planetei a inceput cu insurectia abrahamica sau iudaista (la finele secolului al XIX-lea), reprimata de marea inundatie atee ruso-marxista. Marxismul a imbracat forma unei secte para-religioase aici, in Rasarit. Insurectia abrahamica sau rabinica a condus la inaltarea statului israelian modern in sescolul al XX-lea. si actul s-a facut pe baze religioase. inca statul evreu are fundament abrahamic si rabinic. El se revendica de la comunitatea primordiala (abrahamica) a poporului evreu, nu de la Revolutia franceza. A treia mare insurectie, dupa cea iudaica si euxiniana, face parte din seria marilor insurectii religioase din ultimul patrar de secol. Este marea „revolutie islamica”, care incepe in 1978, cind „ayatollahul Khomeini a aterizat la Teheran”. „Din Africa, trecand prin Orientul Mijlociu, pina in Filipine (peste tot unde locuiesc cei, azi, peste 1,5 miliarde de musulmani) a fost o uriasa explozie de entuziasm popular: musulmanii, umiliti de atatea ori in acest sescol si neintrerupt batjocoriti si caricaturizati de presa

occidentala, au simti ca li s-a redat demnitatea. intreaga lume islamica a devenit un cazan in fierbere. Asa cum a spus atunci Henry Kissinger, „revolutia islamica iraniana a fost cea mai grea lovitura data Occidentului dupa al doilea razboi mondial. Totodata ea a fost in mai mare masura o lovitura data regimului ateu sovietic”.

A patra insurectie religioasa a fost cea paulinica, avandu-si de data asta drept pilon Biserica romano-catolica si figura Papei Ioan Paul al II-lea. Insurectia a inceput in Polonia si a culminat, pe valul ei euxinian a doua oara inaltat in Romania, prin „multimile non-violente”, conduse de lideri cu crucea in mana si strigand: „vom muri si vom fi liberi!” sau ingenunchind ca un reflux urias si rostind crezul crestin. Aceasta ultima insurectie a dat lovitura comunismului insuti, adica acelui conglomerat antichristic care parea sa fi coplezit omenirea europeana (si nu numai) la finele mileniului. Dincolo de ocean, cu centrul in culturile pacificului, s-a declansat ultima para-religie mondiala, denumita New Age. Cele cinci miscari religioase au fost, e drept, aruncate una contra celeilalte spre a le dezbina.

Indiferent de ceea ce se intampla, spiritul insurectionar al celor cinci miscari religioase pare sa fi luat conducerea lumii. Sa le recapitulam:

Insurectia euxiniana romano-athonita, al carei cadru a fost furnizat de spiritualitatea culturilor Marii Negre, adica a culturilor crestine euxiniene;

Insurectia abrahamica sau rabinica;

Insurectia islamica;

Insurectia paulinica;

Insurectia new-age-ista, transformata treptat in para-religie.

Vom observa ca toate aceste insurectii sunt aidoma unor marea care au pragul lor apogenezie in cate o arie a planetei:

a. Insurectia euxiniana in aria ponto-carpatica;

b. Insurectia abrahamica sau rabinica in aria bethleemica sau iudeica a Marii Rosii;

c. Insurectia islamica, in aria persano-arabica (Marea Arabiei);

d. Insurectia paulinica in aria mediteraneana;

e. Revolutia para-religioasa new-age-ista, in aria pacifica, dar cu pornire din „marile interioare” (Marea indiana a Golfului Bengali, Marea Chinei si Marea Japoniei, pentru a se intilni cu marele curent crestian in zona californiana).

De ce n-au reusit insurectiile euxiniene, intensificate pana la a genera figuri martirice in perioada interbelica? Pentru ca n-a existat o putere seculara (cum a fost vechiul Imperiu Bizantin) care sa le serveasca drept vehicul. in fata acestor insurectii (care tindeau la unificare cu cele din aria catolico-protestanta) s-a ridicat riposta unor pseudo-religii exterioare, care cucerisera in ultimele trei sute de ani popoarele Atlanticului, nazuind sa cucereasca, treptat, si celelalte popoare europene si pseudo-religiile ultimului pozitivism (conglomeratul pozitivist) occidental.

Puterile nord-atlantice, puterea ruseasca si bancara mondiala au fost stavila de care s-a lovit insurectia euxiniana. Insurectia islamica, dimpotriva, s-a rezemat de marele pilon arab si pe alianta chineza. La randul lor, revolutiile pauliniana si rabinica s-au rezemat pe marii piloni atlantici: Occidentul si America.

Putem desena, pentru vremurile actuale, un peisaj geopolitic si geocultural, in care distingem un nou Imperiu cu baze juridice romane, care s-a extins peste Atlantic, cucerind „Lumea Noua”, o pan-idee chino-araba, un pol spiritualist ortodox lipsit de vehicul universal si citeva mari idei sau „pan-idei”, cu termenul lui Haushofer, precum ideea panslava, pangermanista, paneuropeana etc.

Ciclul rusesc al Imperiului Bizantin a esuat, caci s-a dovedit a fi cu totul strain de spiritualitatea Bizantului, aratindu-se a fi, pe toata durata sa, un imperiu subdezvoltat, devenind, in ultima sa faza, si un imperiu antiapostolic, antichristic, punindu-se la dispozitia parareligiei marxiste anticrestine. Neamurile ortodoxe sud-est europene, la randul lor, n-au putere secular-statala de riposta si se afla intre cele doua mari presiuni: arabo-asiatica si iudeo-occidentala. Vectorul folosit in acest joc de cintarire a lumilor este cel rusesc. Pina ieri, el s-a aflat sub controlul iudeo-occidental, astfel ca presiunea arabo-asiatica a fost mai scazuta (cu contra „greutatea” ruso-siberiana). Epoca pe care o traversam este a

bataliei pentru cucerirea Bizantului virtual si asta explica reactia deosebit de virulenta contra Ortodoxiei (singura creatoare si totodata mostenitoare a Bizantului spiritual, nu a celui politic). in aceasta lupta, puterile ateiste, sectele intelectuale anticrestine forte interesate in mentinerea lumii in structuri necrestine si in dominatia ei, arunca in joc marele conglomerat parareligios al pozitivismului tirziu, care s-a rupt, intre timp, de valorile crestine iar Asia pune in miscare marele conglomerat religios al New Age-ului. Globul intreg este teatrul acestui razboi din care a rezultat un nou alexandrinism, dar de extensie planetara de data aceasta.

La rindul lor, Rusia, Germania si Franta sustin cu toata puterea, propagarea celor trei mari pan-idei in care se descarca energii expansionare: panslavismul, pangermanismul (ideea Mitteleuropei) si paneuropenismul. Toate aceste pan-idei (si celelalte mentionate) se folosesc de conglomeratul pozitivst ca de un vehicol propriu, astfel ca, si pe aceasta cale, intra in conflict cu marile insurectii crestine.

11. Popoare exterioare si popoare interioare. Patrulaterul marilor insurectii religioase. Regiunea schimbarilor axiale.

Popoarele sau neamurile care s-au angajat plenar in cele patru insurectii religioase vor fi denumite „popoare interioare” Ele sunt cuprinse in patrulaterul marilor interioare: Marea Arabiei, Marea Neagra, Marea Rosie si Marea Mediterana (Adriatica). Marea Neagra si Marea Baltica, fiind despartite doar de un istm, pot fi socotite parti ale aceluiasi complex maritim, balto-euxinic.

Popoarele si elitele care se invecineaza sau reactioneaza la evenimentele care compun acest mare spatiu insurectional intramaritim vor fi numite „popoare si elite exterioare”. O pozitie intermediara au popoarele chinez si indian, care par sa vina in intampinarea insurectiilor religioase interioare, nu contra lor. Aceasta atitudine a generat New Age-ul, pe care, de aceea, il putem socoti a cincea insurectie religioasa, in ciuda caracterului sau tot mai decis parareligios. Acelasi criteriu de localizare poate fi utilizat pentru a diferentia elitele in cadrul sistemului mondial modern, clasindu-le in „elite interioare” si „elite exterioare”. „Elitele interioare” sunt acele elite care au asimilat spiritul insurectionar

religios, ori s-au aflat, chiar, impreuna cu alte segmente ale popoarelor interioare, la originea celor cinci insurectii.

Una din reactiile „elitelor exterioare” contra insurectiei catolice a fost tentativa de asasinat a Papei Ioan Paul al II-lea. Bulgaria a recunoscut ca in aceasta tentativa „au fost in cauza interese americane, rusesti, britanice si germane.”

Exista conditii pe care popoarele trebuie sa le indeplineasca istoriceste ca sa nu dispara. Neindeplinirea acestor conditii atrage dupa ea o teribila sanctiune: prabusirea si chiar disparitia popoarelor. M. Manoilescu numea acele conditii, de a caror indeplinire atarna perpetuarea popoarelor, „imperative seculare”. Imperativele acestea „ne vor dicta ca unic mijloc de salvare, forma de organizare” de care se pot folosi popoarele spre a se feri de prabusire.

Economistul roman crede ca imperativele secolului nostru cer ca unica forma de salvare, „forma de organizare corporala”.

In fata inabilitatii elitelor ingaduite de popoarele interioare sa-si asume sarcina de a transforma imperativele seculare in doctrine politice si in structuri organizatorice, popoarele acestea au preluat initiativa pe cont propriu. Cind popoarele trec la cirna istoriei, intrucat elitele le-au adus sub amenintarea cu disparitia, fenomenul acesta al combustiei interioare in fata „terorii istoriei” imbraca forma „insurectiei religioase”.

Insurectia religioasa este o incomparabila ardere interioara, prin care popoarele se purifica si tanjesc dupa cuvantul luminos al lui Dumnezeu. Parasite ori tradate de elite si lipsite de lucrarea orientatoare a acestora, popoarele cer lumina chiar de la Dumnezeu. Aceasta strigare tacuta si absolut anonima catre fata proniatoare a Celui Atotputernic traverseaza trairile marelui numar, simtierea lui, tasnind afara, pe culmea istoriei, sub forma unei mari insurectii sufletesti, insurectia fondului reprimat, a trairii celei mai adinci din om, traire prin care se reintoarce sa preia carma istoriei, chiar omul credincios, insusi „homo religiosus”.

Aceasta intoarcere a omului religios pe scena istoriei este o revenire in lume a vointei si poruncii lui Dumnezeu adresata Bisericii sale, dupa opt sute de ani de exil si alungare. Timp de opt sute de ani, omenirea europeana, mai ales, a tot alunecat intr-un exil ce parea ca nu se mai incheie. Secolul al XX-lea a fost culminatia acestui „exil interior”, a

acestei absurde instrainari a omenirii europene de sine insati, adica de fiinta sa crestina. intoarcerea la sine a trebuit sa imbrace forma insurectiei sufletesti, forma unei intoarceri la fundamentele crestine ale sufletului (european). Aceasta este esenta fundamentalismului european si el este universal. intoarcerea la fundamentele religioase inseamna, in primul rind, resurectia sacrului in istorie, intoarcerea lui homo religiosus la carma vremii. Cum era de asteptat, aceasta reintoarcere se izbeste de refuzul, ca un „vid al istoriei”, pe care-l opune marele conglomerat pozitivist de extensie continentală, ba chiar semiplanetară, care a sfarsit prin a deveni para-religios.

In felul acesta, istoriceste, omenirea se confrunta cu un nou razboi religios, care este al Religiilor contra Conglomeratului Pozitivist, conflict care pune fata in fata „elitele interioare” si „elitele exterioare”. Acest razboi invizibil, ascuns, este unul religios, nu in sensul dat de Huntington, adica de razboi intre religii, ci in sensul real de razboi al popoarelor credincioase contra conglomeratului parareligioase si a elitelor necredincioase. Deocamdata, acest razboi n-a fost castigat decat de evrei.

Pacea cu poporul palestinian este, din acest punct de vedere, cea mai mare biruinta istorica a comunitatii rabinice si cea mai sigura confirmare a succesului istoric al insurectiei religioase a poporului evreu. Neamurile crestine nu pot sa nu se bucure de acest succes religios al poporului evreu si sa nu preia aceasta ca pe o invitatie suplimentarea spre intretinerea miscarii ecumenice in lume, asa cum o cer imperativele secolului si ale mileniului care vine. Manifestarile insurectiei rabinice sunt vizibile astazi in actiuni ca cea parcursa deja de formarea statului Israel sau in acele respectabile si exemplare comunitati rabinice de tipul comunitatilor hasidim din SUA, ori in orientarea acelora care s-au intors in „sanul lui Avraam”, adica a comunitatii rabinice. Sa retinem, asadar, in concluzie, ca insurectia religioasa imbraca forma corporatiei religioase, adica a Bisericii care s-a intors in lume, din intreaga ei restriste, spre a reorganiza lumea, adica spre a o cuprinde in „corpul” ei. Triumful corporatiei religioase nu este deplin, astazi, dar este sigur. Omul nu mai poate si nu mai vrea sa traiasca in afara Bisericii. Intors in Biserica, el se organizeaza religios si intareste corpul Bisericii, intarindu-se astfel pe sine. De aici, din sinul Bisericii, va trece, intr-o faza ulterioara, la recucerirea celorlalte

domenii ale vietii sociale, in primul rind, grupurile profesionale, pe care le va aduce la o viata corporativa, reinviind astfel corporatiile profesionale, corporatismul economic. Paralel, acelasi proces se va declansa in cultura, pana ce, in final, noul spirit va fi cucerit toata societatea.

In sensul acesta vorbim de salvarea popoarelor prin insurectie religioasa si prin organizarea corporativa. Pina atunci, insa, conglomeratul pozitivist ateotic ameninta sa arunce lumea intr-un razboi cultural dintre popoarele interioare (sau insurectionare) si popoarele exterioare (care n-au cunoscut, inca, renasterea interioara, adica insurectia sufleteasca religioasa si deci revenirea la forma de viata in datina crestina, adica in Biserica).

Ne aflam, iata, in pozitia de a reveni (cu adanciri lamuritoare) asupra notiunilor de „popoare interioare” si de „popoare exterioare”. Sunt „popoare interioare” toate acele popoare care au cunoscut o intoarcere masiva la religie, o insurectie sufleteasca religioasa, in cadrul celor cinci insurectii religioase ale secolului al XX-lea. Acestea, deocamdata, se cuprind in dreptunghiul format de Marea Arabiei, Marea Neagra, prelungita pe calea fluviilor pana la Baltica, linia coboara apoi pana la Adriatica si de aici in unghi pana la Marea Rosie. Aceasta este o regiune de schimbari axiale. Popoarele interioare sunt, asadar, in primul rand, romanii, evreii, caucazienii, balticii, polonezii, italienii, o parte a germanilor, armenii, grecii, iranienii, in parte egiptenii. Popoare exterioare sunt: britanicii, in parte americanii, francezii, in parte spaniolii, rusii (cuceriti masiv la conglomeratul pozitivist marxist), in parte germanii, slavii de nord-vest, si, in parte, slavii de sud, mongolii. Intr-o pozitie intermediara se afla chinezii, indienii, japonezii, adica popoarele care prezinta semnele unei insurectii religioase, cea confuciana si budista etc. In aceasta uriasa prefacere a lumii vor apare, cu siguranta, forme para-religioase noi (cum o arata cele cuprinse in miscarea semiplanetara a New-Age-ului), gruparile para-religioase vor incerca sa arunce Bisericile in razboaie religioase etc. Dincolo insa de toate acestea, insurectia religioasa, intoarcerea proniatoare a fetei lui Dumnezeu catre lume, nu vor putea fi oprite de nici o forta. Omenirea va cauta o noua solutie, cale noua catre sinteza si unitate. In acest demers, lectia Europei, a celui al XVII-lea secol-european ramane

exemplara. Atunci cei mai mari fizicieni (savanti) erau si cei mai aderenti crestini ai epocii lor. Lectia aceasta trebuie redescoperita.

Dr Ilie Badescu